

Branko Ćegek

BARLEKINO

HERBES DE PROVENCE

1.

Truo je Balkan
u pjesmi francuskog pjesnika:
Krv, duhan i paprika,
svaki put tužna priča
i jato vrana na obzorju.

Kada se karte ispremiješaju
opet smo na početku:
Plamen. Krik. Eksplozija.
Trideset tijela na hladnom asfaltu:

To je samo krv!
To je samo osveta!
To je samo vjera!

On se opet napio:
bio je Bog i pravda
i prašina na zaslonu.
Eksplozija u diskoteci,
na središnjoj autocesti,
u garaži
multinacionalne kompanije:

To je samo krv!
 To je samo cesta!
 To je volja namjesnika!

Diktat bez vokala,
 štektanje glasova,
 prazna noć bez zvukova:
 klub se, eto, zatvara
 sada i zauvijek.

2.
 Ona. Krš. Ona. Krš. Ona.
 Ona.
 Eksplozija.
 Fotografija i grmljavina.
 Oluja pere ulice poslije atentata.

Nije u Marseillesu,
 nije u Sarajevu,
 nije atentat.

Olužno jugo razvaljuje
 podsvijest i konstrukcije.
 Praporci na mikrofONU: simulacrum i mir.
 Tišina slijepe pjege,
 tragovi nasilja na pločniku.
 Nasilje u trbuhu.

Konj u propnju
 na idiličnoj fotografiji:
 Život kao slika.
 Oko nje tragedija:
 događanje,
 cvjetovi zla,
 nježna ruka ubojice.

Bataille na televiziji,
 prerezane žile, kosa
 razorena vjetrom:
 teror na horizontu
 koji se približava.

Grmljavina ne prestaje.
 Kilometri pustoši i
 parapsihologije:
 plastični novac ne odzvanja i
 ne šušti.
 pljušti kiša u Aix en Provenceu
 a mjesec se objesio na obronke
 Sainte Victoire

Konj u propnju,
 konjanik se rasprskava:
 Aix.
 Voštani strojevi u napuštenoj tvornici.

Bum! Bum! Bum!

Snijeg. La neige La Celle.
 Grad i pustopoljina.

Brigitte i Maria.
 Neige.
 Ne želiš.
 Ne žališ.
 Ne žuriš.

Ne
 Ž.

APEL ZA HRANU

Koliko je sati?

Moje vrijeme stoji.

Ne dižem pogled

da ga ne pokrenem.

Rub je stvarnost

stvarnost

i istina

iz koje ne mogu izaći.

Tisuću cipela odzvanja

pločnikom.

Ostavlja trag

ili ne.

Kada rub popusti,

strmoglavish se

i to je,

valjda,

kraj.

Da li ga stvarno priželjkujem?

Gladna sam.

Žedna sam.

Slijepa za ovaj svijet.

Tu je tvoj miris i

znoj

ispod koljena:

Možeš odvojiti marku

nani za hranu?

Znam da možeš!

F. G. LORCA

U antikvarijatu Mabela
kupio sam Lorcinu knjigu
Umro od ljubavi
iako znam da su ga ubili
Francovi fašisti.
Iako znam i da barem
njih nije ljubio.
Možda baš zato –
otelo se praznom Skenderijom.
Žena na ulazu s treskom je
zalupila željezna vrata
i s oljuštenog su stropa
popadale plave
i ljubičaste zvijezde.
Roj usplahirenih mušica
formirao je oblak
na pustopoljini
modroga stakla
koje ne reflektira.

BARLEKINO

Barski stolac zarotiran
u vrtu carske palače: na njemu te
jednoć bario kralj. Gledala si
zvijezde, trokut u kojem su iskrile
krijesnice: Mjesec, Mars i Jupiter. Muškarci i
žene raspoređeni u malim grupama, pješčane
skulpture među prstima, krajobraz
planeta na tabanima. Iskrzani
barjak otima se vjetru kao da je
opet proljeće među
granama zimzelenih biljaka; kao da će
jugo zaustaviti vrtlog dvorskih
plesaćica, tupi zvuk potplata
među gradskim zidinama. Samo žene
i nekoliko muškaraca. Onda njih
dvoje, dječak i djevojčica,
nose buket stoljeća.
Vrisak, mladi poskok na
dovratku, mrtav gušter
na tirkiznoj klupici amfi –
teatra: harlekin zakrabuljen u *barlekino*,
barakuda zariven u barunicu - sve
zvuči i ne znači. Zvukovi se
odbijaju između arhitektonske dosade
katedrale i bombastične
hramske pozlate, kao stihovi
prosvijećena vladara među
bokovima pospane mornarice.
Prigovaraš, opet prigovaraš a zlatna
kugla topi se u moru. Tko si to
dok gnječiš pesnice u grotlu
biblijske masline? Kamo
i odakle? Koliko praznih
pitanja! Koliko znanja
izdvojenog za brisanje! Pustih kolona
otjeranih u prazno: blato, kaljuža,

potop, utopljenici na bonaci. Uzimaš
meku ruku u naručje i njenu
tišinu obuzdavaš vojskom i nad-
realistima. Barem se tako čini
dok golemim ekranom cijede se
teške slike prošlosti i budućnosti: barbari,
barabe, bartolomejski ljesak
baršuna i baruta, barkarioli
i barunice, opet barunice
kao da smo Krležin herbarij
bez klorofila, bez piljevine.
Toplo je, ljeto je, oko nas vječni
listopad: na horizontu gubi
se obris trajekta Bar-Bari-Bar-
celona. Svršetak igre:
strogi sudac
asketskoga lica
vadi zlatnu loptu
i odsvira kraj utakmice
koja nikada nije
ni počela.

ZABECEDA

1.

Očekivano, toga je dana abeceda počinjala od z. Zagrijalo je, zubaci su preskakivali prepone, boljelo je u ušima, kotrljalo se s mora i odasvud su prokuljali zrikavci, zatim zakovice na bradavice i drugi divlji pearcing: spomenik najljepšim sisama u granicama i preko.

- Znaš da se smijem kada se primijeti – govorila je i zavitlala rosom u kosi. Nogom preko noge

zakuhala vatromet i rukometnu reprezentaciju: palac, kažiprst, srednjak, prstenjak, mali...

Zaveslaj u nemir iz kojega se gledalo kroz uzglavlja u naslućena mora.

Grozdovi puni meke tekućice, ljepilo među prstima i dalje među: međurječje, međutak, međučin.

Zapusi pritiska i vlage uzduž i poprijeko. U sredini jednog otoka. U sredini drugog otoka.

Prsti balzamirani abecedom, koja i dalje napreduje, zuji u ušima, ne zaustavlja se...

2.

Abeceda je opet počela od z. Zagrijalo je i zvukovi zelenih zrikavaca rasprskavali su se ispod kože. Čak su i smiješni zamorci drvenih nogu pocupkivali zumbu i čačača. Zurili smo u svoje dubine kao u najdublji zuj i zum. Zulum afrodizijaka na putu u Zanzibar, četiri desetljeća zamorske dubine i onda je moralo eksplodirati: rafali su zaštekтали tijelom i zemljopisom, tusta se tanad zarivala u nemir iz kojega se moglo u svako »more duboko, sva moja radosti«, pa samo lebdiš i recitiraš, naizust recitiraš već treću abecedu koja počinje i svršava bez glasa, u posvemašnjoj grafici.

3.

Toliko abecede ne stane ni u memoriju tableta za spavanje, ne stane na stadion, u sunovrat nad kojim si isprala gladno mlijeko i ine gladne tekućine. Lagano zalepećeš krilima u kojima se oduvijek taložio strah od letenja, pa zaplivaš leptir mašnama u meko, u svilu, u snježnobijeli sladoled od kojega se zamutilo u očima, pa opet abeceda, redosljed koji započinje i svršava u istom zaveslaju.

4.

Z kao prašuma iz koje se ni danas nećeš izvući. Koračaš i zastajkuješ između milijun pitanja bez odgovora. Rasula su se kao zrele kruške po mokrom asfaltu: pogled koji ne znači ali označava. Zaboden poput putokaza usred Sahare, bijeli konj na bijelom pijesku, divlji propanj bubnjeva u ušima, bez tajni i bez simbolike.